

tíðindablaðið

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyribilsblaðstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)

Bládfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Havbúnaðurin og framtíð Føroya

oddagrein

TÍÐINDI í føroyskum bløðum og útvarpi seinastu tíðina hava verið merkt av dapurskygni. Av hvussu vánalig stóðan er hjá okkara høvuðsvinnu — fiskivinnuni. At vanligu fiskastovrnarnir eru ov nógv troyttir, at tað eru ov nógv fiskiskip og ov nógv flakavirki, at lidna fiskaværan er í ov ringum standi osfr.

TAÐ ER gott, at vit fáa eitt orðaskifti í lag um hesi viðurskipti. Tað átti helst at verið komið fyrri langari tíð síðani, tá vit so spakuliga kundu hóma, hvønn veg tað gekk.

Í ØLLUM hesum dapru tíðindunum hómost tó ein glotti — um vit bert vilja siggja hann. Tað eru teir ómetaliga stóru møguleikarnir, sum liggja í fiskaalngini og havbúnaðinum.

FISKAALINGIN er enn nýggj vinnugrein. Tað hevur víst seg at bera til at ala sil og laks við góðum úrsliti.

HAVBÚNAÐURIN er ein vinnugrein, sum vit lítið og einki hava gjørt við. Her verður hugsað um útseting av sjóbúnum laks.

HAVØKID kring Føroyar er sera ríkt. Hetta er eitt sætt spískamar fyrri tann dýra fiskin — laks. Gott má tað vera at eta seg stóran og mettan av teimum stóru nøgdunum av æti, sum eru á føroyskum øki, tí heilt eystan úr Eystursjónum og Barentshavinum leitar laksur til Føroya at finna sær føði.

VIT føroyingar hava møguleikar sjálvir at byggja upp ein stóran laksastovn, um vit eru hugaðir fyrri tí. Spurningurin er rættiliga einfaldur. Vit kunnu seta út sjóbúnan laks. Her liggja ótømandi mögu-

leikar. Spískamarið hjá laksinum er beint uttanfyri dýrnar. Og vit kunnu so sjálvir gera av hussu vit fanga fiskin aftur. Nakað kemur aftur til tær ár, har hann er sleptur út, meðan vit kunnu fiska restina úti á víðum havi.

Í DAG fiska vit umleið 600 tons av laks árliga. Henda veiðan kann lættliga økjast, serstakliga um vit sjálvir seta út laksasmolt. Var rætt atborið, so settu vit nú beinanvegin í gongd eina langtíðar ætlan, har vit eftir fáum árum økja laksastovnin við fleiri túsund tonsum.

HER liggja so sanniliga møguleikar. Men fyrri at rækka á mál, so er neyðugt við eini størri framleiðslu av laksasmolt í Føroyum. Í dag er henda framleiðsla sera lítil. Í fjør framleiddu vit umleið 170.000 smolt. Í ár verður talið kanska 300.000 smolt. Men skulu vit nøkta tørvin á smolt bæði til alararnar og til at seta út, so skulu vit framleiða fleiri milliónir smolt um árið.

HVI so ikki gera tað, kunnu vit spyrja! Her er bert eitt at svara, og tað er, at vit nú mugu gera eina ætlan fyrri øktari framleiðslu av smolt til framtíðar útseting. Tað er sera avgerandi, at vit longu nú gera iløgur í hesa vinnugrein.

SJÁLVANDI eiga vit at bæta um trupulleikarnar í veiðuni eftir og viðgerðini av okkara traditionellu botnfiskasløgum.

MEN vit eiga eisini at viðganga, at møguleikar finnast, sum enn eru ótroyttir. Nøring av laksastovninum undir Føroyum við útsetan av smolt, er bert ein møguleikin. Men kanska júst tann, sum fer at bjarga okkum burtur úr teimum búskaparligu trupulleikum, sum leingi hava herjað í Vesturheiminum. Kanska tann vinnan eisini ein dag fer at gera okkum enn sjálvbjargnari sum tjóð!

politisk
viðmerk-
ing

ara um val longu í septem-
ber komandi er ivaleyst

ábending um hetta.

At tað slitur, at sita í samgongu, vita vit. At hetta, at útgeva seg sum verandi einasti ábyrgdarflokkur samgongunnar, slitur uppafur meira. Vit vita eisini, at áhaldandi kegl samgonguflokkana imillum um, hvør ið best sætar sinum, heldur ikki er av tí góða, tá tað snýr seg um politiska heilsu. At sambandsflokkurin í seinra enda sambært Hilmar Kass nú í samuligan mun eisini er farin at gjara út kann møguliga stímbra steivið, men væntandi er ikki, at hetta vera hokjur, ið fara at vara til valið komandi.

At sambandsflokkurin í nýggjari tíð eitt og strutsurin ofta og tit hevur valt

at stinga høvur í kjarrið fyrri at skulka sær undan landsstýrisábyrgd er almennakunnugt. Men óhoyrt er, at landsins størsti flokkur so langt undan vali skal kasta frá sær ábyrgd — higanífrá og til næsta samgonga er skipað.

Her mátti taktikkarin P.E. heldur vent byttuni og t.d. viðgingið, at fyrbils víkjandi sambands-hugur føroyinga hóast alt var ein samuligur prisur fyrri annars glæsuligu úrslitini rokkin á sambandsleið.

Fólkaflokkurin sigst av Paula at vera vælvildin sjálf, tá tað snýr seg um samráðingar, men ábyrgdarloysingur burturav, tá talan er um gjørdar semj-

ur. Hetta er einki nýtt, men bati er tað neyvan fyrri sambandsflokkinn, at hesin av fólkaflokkinum er drigin so langt eftir hárinum, at fótakuldi lögmanns nú er vorðin so ovurmikil, at størsti og eftir egnari metan einasti ábyrgdarflokkur landsstýrisins nú tykist at vilja sleppa øllum upp á fjall.

Soleiðis verða vit at skilja hetta, eftirsum lögmaður longu nú fyrirleikar seg til at kunna vera «fullkomuliga uttan ábyrgd» av fiskiveiðisamráðingunum komandi ársstíftið — hetta áðrenn skjótill er settur á til at finna einhvørja loysn av núvalandi ótryggju fiskivinnuviðurskiptum.

Átti at verið tann fyrsti
at sannkent rættin hjá
verkafólkinum

Í Sosialinum, hósdagin 12.1.1984, hevur Axel Skoubo eina óalmindiliga góða grein, sum hann kallar »Stættarstrið í besta blóma«, og rætt hevur hann í øllum tí, ið hann skrivur. Hann dugir væl at skriva, og tað er fyndi í tí, hann skrivur. Tað hevði verið gagnligt fyrri lesararnar, fá, fólkið alt, um hann oftari festi sínar tankar á blað.

Eitt av tí, ið eg beit merki í, var endin, har hann sigur, hvussu ofta hava vit ikki hoyrt frá teimum borgarligu, at stættarstrið var farið í søguna. Nei, um tað er, og Axel Skoubo sigur tað soleiðis:

»Men veruleikin er, at stættarstrið stendur í besta blóma í Føroyum. Peningavaldið og tess orindadreingir fara stættarstrið hvønn dag. Van-

liga í dulda, innballað í vatt, men móti flakakvinnum og arbeidararersluni við jarnhardari hond«.

So vitt, Skoubo. Hvørt orð er satt. Tí hvussu eyðsýnd oman fyrri nevnda áskoðan er, prógvaði best formaðurin í ráfiskaeyararafelagnum, Heri Mortensen, tá hann á øðrum sinni var í útvarpinum og segði, at spurningurin um merkir sum nøgdarkontrol var undirorðnaður, og at øll skipanin kundi misnýttast og elva til órætt imóti arbeidsfólkinum. Men var bert tann, ið hevði ábyrgdina, ein góð menniskja, so var skipanin ikki misnýtt. Og smbrt. Hera Mortensen, so er Heri Mortensen ein góð menniskja, og tiskil var hetta einki problem á hansara virki.

Nú kenni eg av góðum grundum einki til menniskjansligar dygdir og lastir hjá stjóranum á Tveroyrar Flakavirki, men sum tann skilamaður hann smbrt. Dagblaðið er, áttu hansara egnu orð at sannfært hann um tað rimuliga í tiltøkum Føroya Arbeidarafelags, og átti hann at verið fyrsti maður at sannkent rættin hjá verkafólkinum. Heldur enn at leika seinasti mohikanin hjá stjóranum á Polarfrost og forlongdur armur hjá Føroya Arbeidsgevarafelag.

Harmuligt, at javnaðarmaður kann søkka so djúpt politiskt — men eigur tað at verða fyrigivið, um Heri Mortensen í dag gongur korkareyður av skomm á Tveroyri um øll herðaklappini frá Dagblaðinum og tess baktrøppum.

M. H.

Máltýningarvirksemi
útvarpsins

Undirritaði hevur ofta ætlað sær, at tikið fram pennin til tess at mótmæla tí máltýningarvirksemi, ið fer fram í útvarpinum. Ávisur skopungur saman við fleiri øðrum hevur javnan havt skilagóð lesarabrev hesum viðvíkjandi í bløðunum, men tað tykist eins og einki munar. Málið í útvarpinum bara vernar í hvørjum.

Dimmalætting hevur sett bann fyrri øllum lesarabrevum, ið átala mál útvarpsins. Hetta er ikki bert harmiligt, men bein-

leiðis ein grovur frekleiki. Dimman hevur nevniliga við hesum skert tali- og skrivfrælsið hjá tí einstaka. Og tað er ein stórur spurningur, hvørt Dimman kann loyva sær at nokta lesarunum at koma fram við sjónarmiðum sinum, bert tí at onkur útvarpsmaður verður firtin. Sjónarmið eiga altíð at sleppa fram at, tá ið skil er í teimum, og tað kann ikki vera rætt, at útvarpið skal sleppa at spilla føroyska málið og so bara málabinda øll, sum við fullum rætti tala at.

Tað hevur verið nógv skrivað um øll hesi fremmandu orðini, sum útvarpið í seinastuni er farið at nýta. Hesi útlendsku, bronglaðu orðini gerast alsamt fleiri í tali, og hetta kann ikki annað enn harma fólk, ið eru góð við føroyska málið.

Væl veit eg, at vit í ávisum foru eru illa fyrri á tí málsliga økinum og tess vegna fyrri ein part noyðast at nýta útlendsk orð. Men hetta kann ikki góðtakast, tá ið tað ikki er

Framhald á síðu 7

Misálitið og P. Ellefsen

Hugleiðingar P. Ellefsens í Dimmu 17. januar eru heldur enn ikki torskildar.

Sum tapari í valinum gongur hann undir fólksins dóm, eins og annar pinslaváttur. Hetta má sigast at vera nýtt sinnalagseyðkenni fyrri henda

mann. Um hetta boðar frá álvarsligum ófrættum ella um hetta er ásannan av, at politiski tranadansurin í Tinganesi hevur verið so mikið strævin, at komast má burturúr hesum sum skjótast, skal ikki verða sagt her. Men ynski hans-